

Josep Nadal i Guiu

Diari íntim

Dia 25 de juliol de 1936

Festa de Santiago, patró d'Espanya. Furtivament puc enviar un telegrama al meu bessó. És el seu sant i el nostre aniversari –són 25 anys de vida-: "Felicitats, goig, salut. Josep". No puc dir-li res més i tan de bo arribi a les seves mans. Patirà molt si per la premsa o la ràdio coneix la nostra trista situació. La mateixa distància engrandeix les coses.

Li he comentat tantes vegades el perill en què ens trobem que el suposo preparat per a tot. Amb mossèn Jordán resem l'ofici del dia. Demanem al sant patró que salvi la nostra pobra Espanya i meditem les paraules de Jesús: "Podeu beure el calze?" I responem amb els fills del tro: "Podem". No ens ha de faltar la teva gràcia, Senyor, i fem la preparació per a la mort i el oferiment de les nostres vides.

Dia 26 de juliol de 1936

La sang ha vessat a dolls a la plaça del poble. Ho pressentia des de fa temps i ho havia comentat als

amics. Una columna del POUM arribada ahir a la tarda ha afusellat a mitja nit uns vint-i-quatre homes de dretes. Tot ho tenen ben calculat. Respiren tots ells un odi satànic incontenible i es valen dels mateixos joves revolucionaris del poble.

He sabut confidencialment les paraules del cap de centúria a l'hospital, que va ser ferit involuntàriament: "Anava a arreglar un bacallà de mossèn. Els bèsties desapareixen abans de temps i de poc em maten a mi". Sembla que es tracta del pare Dionís de Peralta de la Sal.

A les 4 de la matinada, persones conegudes han vist netejar la plaça per treure la sang dels afusellats.

Déu meu, apiada't d'aquest poble. No saben què fan. Dóna'ns a tots la teva gràcia i el teu perdó.

Dia 31 de juliol de 1936

Festa de sant Ignasi. Tot just fa uns dies era a la Santa Cova. Li demanem que ens ajudi en tan angoixant situació.

Recordem les paraules dels seus Exercicis en el Regne de Crist: "Qui vulgui venir amb mi... perquè seguint-me en la pena, també em segueixi en la glòria." Ens arriba el moment de la pena, de la mort. Que amargant és el calze! Escric a casa i els demano per la situació del poble. Aquí no hi ha cap tranquil·litat ni seguretat; ne-

cessito saber alguna cosa de la seva sort. Això és una agonia!

Ha arribat el moment de posar en pràctica tants oferiments. Diem amb Crist: "Aquesta és la vostra hora i el poder de les tenebres...". "Que no es faci la meva voluntat sinó la teva".

Dia 1 d'agost de 1936

Els nostres amics ens demanen una reclusió completa. Veiem que hem d'oobeir per no exposar-nos directament a la mort. No s'hi pot fer res.

No tenim el consol d'ajudar els que moren ni de consolar els familiars. No ens queda altra cosa que resar i oferir les nostres vides. Ja s'ha desfermat la fera i es precipita cap a la destrucció de tot. En les teves mans, Senyor...

Dia 4 d'agost de 1936

Continuem la nostra vida de catacumbes. No tenim cap notícia de les nostres famílies. Suposem que tot està com aquí; destrucció, vigilància, mort.

Ens lliurem a la lectura espiritual, al rés de l'ofici diví. I enmig de l'abandonament, oferim les nostres vides i renovem una i una altra vegada la preparació per a la mort.

Dia 5 d'agost de 1936

Ben just podem agafar el son. El nostre martiri s'allarga. El més trist és no poder celebrar la santa missa. Tants anys amb ànsies de ser sacerdot, d'oferir la Víctima divina per a la salvació del món i ara, quan més ho necessitem tots, ens en veiem privats. Aquest és el nostre martiri.

Senyor, quant durarà aquest turment? "Pare, allunya de mi aquest calze". Que pugui tenir-te ben aviat entre les meves mans, perquè siguis el meu alè, per lliurar-te als homes.

Però, Senyor, que no es faci la meva voluntat, sinó la teva. Aquests són els nostres sentiments i desitjos; aquestes, les nostres oracions, que repetim un i un altre cop.

On són les nostres ànsies per patir i morir per Crist? Vols que siguem les teves víctimes com ho han estat tants dels nostres companys? Senyor, dóna'ns el teu amor i la teva gràcia, que amb això en tenim prou...

Dia 6 d'agost de 1936

La meva santa mare apareix a casa. Em sembla que veig visions i gairebé no m'ho puc creure. Quina abraçada! Com ha pogut arribar aquí en aquestes circumstàncies?

Porta bones notícies: el papa i els meus germans estan tots bé i la tia Elvira és amb ells a casa.

Experimento que per a una mare no hi ha res impossible. La nostra emoció és immensa i no ens calen les paraules per expressar els nostres sentiments. Després de saludar mossèn Jordán i la senyora Lola, ens asseiem un moment per comentar la nostra greu situació i esdeveniments. Mengem un mos, resem junts i determinem deixar-nos a les mans de Déu.

Hi ha una vigilància rigorosa. Sortir amb ella és una temeritat. Ens exposem els dos a la mort.

I tampoc no vull deixar sol mossèn Jordán. Hem decidit no separar-nos fins a la mort. Es fa tard i és hora d'acomiar-nos.

Les últimes paraules de la meva mare ressonen contínuament al meu cap i el meu cor. Tenen la virtut de tornar-me la pau i la serenitat: "Si mors per Jesucrist, és molt bonic, fill meu".

Una forta abraçada i sigil·losament ens acomiadem fins al cel.

Dia 7 d'agost de 1936

L'escena s'ha gravat en el meu interior. Impossible agafar el son admirat per la intrepidesa de la meva mare. Demano fervorosament al Senyor que pugui arribar feliçment a casa.

Em conta que a Lleida els milicians la prenen per una monja. Porta per devoció els cordills de Sant Francesc.

I ella els contesta, decidida: "Monja no, sinó mare de nou fills".

Les seves últimes paraules es tornen a escoltar de nou al meu cor com un ressò diví i m'inunden d'una pau i serenitat incomparables.

Dia 8 d'agost de 1936

És el moment d'exercitar la nostra fe en la Providència. "Homes de poca fe, per què teniu por?".

El nostre aliment espiritual és la sagrada escriptura i l'ofici diví.

Amb un gran dolor tenim notícies de la mort del nostre rector a la carretera de Graus; després, de la de Manuel Lacorte, rector d'Azlor i gran amic de mossèn Jordán.

La persecució és implacable i la consigna sembla clara: no deixar viu cap mossèn. Renovem l'oblació de les nostres vides. Contents, ens preparem per al sacrifici.

Dia 9 d'agost de 1936

Disposem de totes les nostres coses, les poques que tenim i ens apressem a escriure als nostres pares i germans per acomiadar-nos-en fins a l'eternitat.

